

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Šuka a soudců JUDr. Filipa Cilečka a JUDr. Jiřího Zavázala v právní věci navrhovatelů **a) M. D., b) P. S., a c) P. S.**, zastoupených JUDr. Petrem Zimou, advokátem, se sídlem v Praze 2, Slezská 2127/13, PSČ 120 00, za účasti společností **1) Jihočeská plynárenská, a. s.**, se sídlem v Českých Budějovicích, Vrbenská 2769/2, PSČ 370 01, identifikační číslo osoby 60827807, zastoupené Mgr. Pavlem Vincíkem, advokátem, se sídlem v Praze 1, Ovocný trh 1096/8, PSČ 110 00, a **2) E.ON Czech Holding AG**, se sídlem v Mnichově, Arnulfstr. 203, PSČ 806 34, Spolková republika Německo, zastoupené Mgr. Davidem Vosolem, MBA, advokátem, se sídlem v Praze 1, Ovocný trh 1096/8, PSČ 110 00, o přezkoumání přiměřenosti protiplnění, vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 13 Cm 106/2007, o dovolání E.ON Czech Holding AG proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 2. května 2014, č. j. 7 Cmo 439/2009-274, takto:

I. Řízení **se přerušuje** na dobu do rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o odpovědi na předběžné otázky uvedené pod bodem II. výroku.

II. Nejvyšší soud **žádá** Soudní dvůr Evropské unie na základě článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie o odpověď na následující předběžné otázky:

1) Je třeba článek 22 odst. 2 Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále též jen „nařízení Brusel I“) vykládat tak, že se vztahuje i na řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění, které je povinen poskytnout hlavní akcionář jako protihodnotu za účastnické cenné papíry, jež na něj přešly v důsledku rozhodnutí valné hromady akciové společnosti o nuceném přechodu ostatních účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře (tzv. „squeeze out“), dosavadním vlastníkům účastnických cenných papírů, určuje-li výši přiměřeného protiplnění usnesení valné hromady akciové společnosti a je-li soudní rozhodnutí, kterým bylo přiznáno právo na jinou výši protiplnění, pro hlavního akcionáře a pro společnost závazné co do základu přiznaného práva i vůči ostatním vlastníkům účastnických cenných papírů?

2) Je-li odpověď na předchozí otázku záporná, je třeba článek 5 odst. 1 písm. a) nařízení Brusel I vykládat tak, že dopadá i na řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění popsané v předchozí otázce?

3) Je-li odpověď na obě předchozí otázky záporná, je třeba článek 5 odst. 3 nařízení Brusel I vykládat tak, že dopadá i na řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění popsané v první otázce?

O d ů v o d n ě n í :

I.

Skutkové okolnosti případu a dosavadní řízení před českými soudy

- 1) Valná hromada společnosti Jihočeská plynárenská, a. s., se sídlem v České republice, Českých Budějovicích (dále též jen „společnost“), rozhodla dne 8. prosince 2006 o přechodu všech účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře (společnost E.ON Czech Holding AG, se sídlem ve Spolkové republice Německo, Mnichov; dále též jen „hlavní akcionář“) a o tom, že výše protiplnění činí 4.450 Kč na jednu kmenovou akcii o jmenovité hodnotě 1.000 Kč. Usnesení valné hromady bylo zapsáno do obchodního rejstříku 14. prosince 2006.
- 2) Návrhem ze dne 26. ledna 2007 se navrhovatelé („vytěsnění akcionáři“), všichni s bydlištěm v České republice, domáhají vůči společnosti a hlavnímu akcionáři přezkoumání přiměřenosti protiplnění, majíce za to, že protiplnění určené usnesením valné hromady společnosti neodpovídá zákonnému požadavku na přiměřenost (tj. hodnotě akcií, jež přešly na hlavního akcionáře).
- 3) Hlavní akcionář vznesl (současně s prvním úkonem – vyjádřením k návrhu) námitku nedostatku pravomoci (mezinárodní příslušnosti) českých soudů, maje za to, že mezinárodně příslušné jsou s ohledem na sídlo (bydliště) hlavního akcionáře toliko soudy Spolkové republiky Německo. Jelikož povinnost doplatit vytěsněným akcionářům případný rozdíl v přiměřeném vypořádání stíhá toliko hlavního akcionáře, dovozuje, že účastenství společnosti v řízení je účelové pro „vytvoření pravomoci českých soudů“.
- 4) Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 26. srpna 2009, č. j. 13 Cm 106/2007-83, zamítl námitku nedostatku pravomoci českých soudů, dovozuje, že pravomoc (mezinárodní příslušnost) českých soudů zakládá článek 6 odst. 1 nařízení Brusel I, neboť je žalováno více osob společně, jedna z nich má bydliště v obvodu soudu prvního stupně a právní nároky jsou spojeny tak úzce, že je účelné je vyšetřit a rozhodnout o nich společně.
- 5) Vrchní soud v Praze (jako soud odvolací) k odvolání hlavního akcionáře usnesením ze dne 22. června 2010, č. j. 7 Cmo 439/2009-105, usnesení soudu prvního stupně potvrdil, uzavíraje, že v projednávané věci jde o řízení podle článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I a mezinárodně příslušné jsou – s ohledem na sídlo společnosti – české soudy.
- 6) Proti usnesení odvolacího soudu podal hlavní akcionář dovolání, jež Nejvyšší soud usnesením ze dne 15. února 2012, sp. zn. 29 Cdo 4798/2010, odmítl jako objektivně nepřipustné, neboť zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. prosince 2012, neumožňoval tímto mimořádným opravným prostředkem napadnout uvedené rozhodnutí odvolacího soudu.
- 7) Hlavní akcionář současně napadl usnesení odvolacího soudu ústavní stížností. Ústavní soud nálezem ze dne 11. září 2012, sp. zn. II. ÚS 2504/10, usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. června 2010, č. j. 7 Cmo 439/2009-105, zrušil pro porušení práva na spravedlivý proces, zakotveného v článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Ústavní soud odvolacímu soudu vytkl, že – ačkoliv byl soudem, proti jehož rozhodnutí nebyl přípustný opravný prostředek – nepoložil předběžnou otázku podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) k výkladu jím aplikovaného unijního práva (článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I), aniž by odůvodnil, že je splněna některá z výjimek stanovených Soudním dvorem Evropské unie v rozsudku ze dne 6. října 1982, ve věci CILFIT v. Ministerstvo zdravotnictví, C-283/81, odůvodňující takový postup (nepoložení předběžné otázky).

- 8) Vrchní soud v Praze poté usnesením ze dne 2. května 2014, č. j. 7 Cmo 439/2009-274, opětovně potvrdil usnesení soudu prvního stupně, uzavíraje, že po změně občanského soudního řádu účinné od 1. ledna 2013 (v jejímž důsledku je dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu o námitce nedostatku mezinárodní příslušnosti přípustné za splnění podmínek § 237 označeného předpisu) již není soudem „poslední instance“ ve smyslu článku 267 SFEU a není tudíž povinen položit předběžnou otázku k výkladu unijního práva. Oproti předchozímu (Ústavním soudem zrušenému) usnesení dospěl odvolací soud k závěru, že české soudy jsou mezinárodně příslušné podle článku 5 odst. 1 nařízení Brusel I, neboť spor (a nároky z něj) mají smluvní charakter (vyplývají ze stanov) s místem plnění v České republice.
- 9) Proti usnesení Vrchního soudu v Praze podal hlavní akcionář dovolání, které je přípustné podle § 237 o. s. ř., ve znění účinném od 1. ledna 2013, a to k řešení otázky pravomoci (mezinárodní příslušnosti) soudů České republiky k řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění podle § 183k zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku.
- 10) Hlavní akcionář v dovolání namítá, že v projednávané věci není předmětem řízení dobrovolně přijatý závazek jednou stranou vůči straně druhé, ale závazek, který vzniká ze zákona. Má za to, že mezinárodní příslušnost svědčí pouze soudům Spolkové republiky Německo, a to podle článku 2 a článku 60 odst. 1 nařízení Brusel I. Navrhuje, aby Nejvyšší soud napadené usnesení odvolacího soudu změnil tak, že se řízení pro nedostatek pravomoci (mezinárodní příslušnosti) českých soudů zastavuje, popř. aby s ohledem na převládající pochybnosti o aplikaci nařízení Brusel I přerušil řízení a položil předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie.

II.

Použitelné vnitrostátní právo

- 11) **Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník**, ve znění účinném do 31. března 2008 (dále též jen „obch. zák.“):

§ 183i obch. zák.

(1) Osoba, která vlastní ve společnosti účastnické cenné papíry, a) jejichž souhrnná jmenovitá hodnota činí alespoň 90 % jejího základního kapitálu, nebo b) které nahrazují účastnické cenné papíry, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota činí alespoň 90 % základního kapitálu společnosti, anebo c) s nimiž je spojen alespoň 90 % podíl na hlasovacích právech ve společnosti (dále jen "hlavní akcionář"), je oprávněna požadovat, aby představenstvo svolalo valnou hromadu, která rozhodne o přechodu všech ostatních účastnických cenných papírů společnosti na její osobu.

(3) Usnesení valné hromady obsahuje také určení hlavního akcionáře, údaje osvědčující, že tento akcionář je hlavním akcionářem, a výši protiplnění určenou podle § 183j odst. 6 a lhůtu pro poskytnutí protiplnění.

§ 183k obch. zák.

(1) Vlastníci účastnických cenných papírů mohou od okamžiku obdržení pozvánky na valnou hromadu, případně od okamžiku oznámení jejího konání požádat soud o přezkoumání přiměřenosti protiplnění; není-li toto právo využito do měsíce

ode dne zveřejnění zápisu usnesení valné hromady podle § 183l do obchodního rejstříku, zaniká.

(2) V případě, že vlastník účastnického cenného papíru nevyužije právo podle odstavce 1, nemůže se nepřiměřenosti protiplnění již dovolávat.

(3) Soudní rozhodnutí, kterým bylo přiznáno právo na jinou výši protiplnění, je pro hlavního akcionáře a pro společnost závazné co do základu přiznaného práva i vůči ostatním vlastníkům účastnických cenných papírů. Promlčecí doba začíná běžet ode dne právní moci rozhodnutí, a to vůči všem oprávněným osobám bez ohledu na to, zda byly účastníky řízení.

(4) Určení nepřiměřenosti výše protiplnění nezpůsobuje neplatnost usnesení valné hromady podle § 183i odst. 1.

(5) Návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady podle § 131 nelze zakládat na nepřiměřenosti výše protiplnění.

12) Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále též jen „o. s. ř.“):

§ 104 o. s. ř.

(1) Jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví. Nespadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním žaloby (návrhu na zahájení řízení) zůstávají přitom zachovány.

III.

Použitelné právo Evropské unie

13) Nařízení Brusel I:

Článek 2

(1) Nestanoví-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu.

Článek 22

Bez ohledu na bydliště mají výlučnou příslušnost:

(...)

(2) pro řízení, jejichž předmětem je platnost založení, nulita nebo zrušení společnosti nebo jiných právnických osob nebo sdružení právnických nebo fyzických osob nebo platnost usnesení jejich orgánů, soudy členského státu, na jehož území má společnost, právnická osoba nebo sdružení sídlo. Při určení sídla postupuje soud podle pravidel mezinárodního práva soukromého.

Článek 5

Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována,

(1) a) pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn;

(...)

(3) ve věcech týkajících se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání, u soudu místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události.

Článek 60

(1) Pro účely tohoto nařízení se v případě společností nebo jiných právnických osob nebo sdružení fyzických nebo právnických osob "bydlištěm" rozumí místo, kde má tato osoba své

a) sídlo nebo

b) ústředí nebo

c) hlavní provozovnu.

IV.

Odůvodnění předložené otázky

- 14) V projednávané věci jde o spor mezi osobami soukromého práva, spadající do oblasti obchodního práva, v němž žádná ze stran nevykonává veřejnoprávní pravomoci ani neplní veřejnoprávní povinnosti; jde tak o věc občanskou a obchodní ve smyslu článku 1 odst. 1 nařízení Brusel 1 (srov. např. rozsudek Soudní dvora ze dne 23. října 2014, ve věci flyLAL-Lithuanian Airlines AS, v likvidaci proti VAS Starptautiskā lidosta Rīga, AS Air Baltic Corporation, C-302/13, body 24 až 31). Současně nejde o žádný z případů vypočtených v článku 1 odst. 2 nařízení Brusel I.
- 15) Řízení v projednávané věci bylo zahájeno dne 26. ledna 2007; na určení mezinárodní příslušnosti soudů tudíž nelze použít nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (viz článek 66 odst. 1 označeného nařízení).
- 16) Není zde žádná mezinárodní úmluva ani jiný unijní právní předpis, které by se použily přednostně před nařízením Brusel I (viz články 67 a 71 nařízení Brusel I).
- 17) Projednávaná věc tudíž spadá do (věcné i časové) působnosti nařízení Brusel I.
- 18) Základním (obecným) pravidlem pro určení mezinárodní příslušnosti soudů je příslušnost založená na místě bydliště žalovaného (článek 2); ostatní pravidla představují (taxativně vypočtené) výjimky odůvodněné předmětem sporu či smluvní svobodou stran, kdy žalovaný může nebo musí (podle okolností) být žalován u soudu jiného členského státu [bod 11 úvodních ustanovení nařízení Brusel I a např. rozsudek Soudního dvora ze dne 1. března 2005, ve věci A. O. proti N. B. J. a dalším, C-281/02, body 37 až 40, či rozsudek Soudního dvora ze dne 12. května 2011, ve věci Berliner Verkehrsbetriebe (BVG) proti JPMorgan Chase Bank NA, Frankfurt Branch, C-144/10, bod 30].
- 19) Jednou z výjimek, kdy je mezinárodní příslušnost dána soudům jiného členského státu, než je stát bydliště žalovaného, je článek 22 nařízení Brusel I, upravující tzv. výlučnou

příslušnost; cílem pravidel v něm obsažených je „přiznat soudům určitého členského státu výlučnou příslušnost za zvláštních okolností, kdy tyto soudy mají s ohledem na dotčenou materii nejlepší předpoklady rozhodovat o sporech, které do ní spadají, a to proto, že takové spory mají s uvedeným členským státem zvláště úzký vztah“ [rozsudek Soudního dvora ze dne 12. května 2011, ve věci Berliner Verkehrsbetriebe (BVG) proti JPMorgan Chase Bank NA, Frankfurt Branch, C-144/10, bod 36].

- 20) Z judikatury Soudního dvora dále plyne, že účelem článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I, „je soustředit příslušnost, aby nedocházelo k přijímání rozporných rozhodnutí týkajících se existence společností a platnosti usnesení jejich orgánů“, přičemž „soudy členského státu, ve kterém má společnost své sídlo, se zdají být nejpovolanější k rozhodování o takových sporech (...). Přiznání výlučné příslušnosti těmto soudům tedy probíhá v zájmu řádného výkonu spravedlnosti“ (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. října 2008, ve věci N. H. proti South Eastern Health Board, a Ch. D. proti North Western Health Board, C-372/07, body 20 a 21). Jinak řečeno, soudy, v jejichž obvodu se nachází sídlo společnosti, mají „nejlepší předpoklady rozhodovat o sporech, které se týkají výlučně, ba i zásadně“, otázky platnosti usnesení orgánů společnosti [rozsudek Soudního dvora ve věci Berliner Verkehrsbetriebe (BVG), C-144/10, bod 37, či – při výkladu článku 16 Bruselské úmluvy o příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech – rozsudek Soudního dvora ze dne 14. prosince 1977, ve věci Th. E. S. proti R. v. d. P., 73/77, bod 11].
- 21) Článek 22 odst. 2 „musí být vykládán v tom smyslu, že jeho rozsah působnosti zahrnuje pouze spory, ve kterých jeden z účastníků řízení zpochybňuje platnost usnesení orgánu společnosti s ohledem na použitelné společenské právo nebo ustanovení stanov týkající se fungování jejích orgánů“ (rozsudek Soudního dvora ve věci H. a D., C-372/07, bod 26, nebo rozsudek Soudního dvora ve věci flyLAL-Lithuanian Airlines AS, v likvidaci, C-302/13, bod 40). Aby věc spadala do rozsahu článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I, musí být otázka platnosti usnesení orgánu společnosti přímým předmětem řízení; nestačí, je-li řešena jako otázka předběžná či akcesorická [rozsudek Soudního dvora ve věci Berliner Verkehrsbetriebe (BVG), C-144/10, body 33 až 47, či rozsudek Soudního dvora ve věci H. a D., C-372/07, bod 22].
- 22) Současně platí, že pojem „řízení, jehož předmětem je platnost usnesení orgánu společnosti“, musí být vykládán autonomně (tj. nezávisle na témže pojmu užitém ve vnitrostátních právních řádech členských států), s přihlédnutím k cílům a systematickému uspořádání nařízení (za mnohá rozhodnutí Soudního dvora srov. např. rozsudek ze dne 17. září 2002, ve věci Fonderie Officine Meccaniche Tacconi SpA proti Heinrich Wagner Sinto Maschinenfabrik GmbH (HWS), C-334/00, bod 19, rozsudek ze dne 13. července 2006, ve věci Reisch Montage AG proti Kiesel Baumaschinen Handels GmbH, C-103/05, bod 29, či rozsudek ve věci H. a D., C-372/07, bod 17).
- 23) Vzhledem k výše popsaným východiskům má Nejvyšší soud za to, že řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění podle § 183k obch. zák. je řízením, jehož předmětem je platnost usnesení valné hromady akciové společnosti ve smyslu článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I, a to přesto, že podle českého vnitrostátního práva „určení nepřiměřenosti výše protiplnění nezpůsobuje neplatnost usnesení valné hromady podle § 183i odst. 1“ obch. zák. (§ 183k odst. 4 obch. zák.) a „návrh

na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady podle § 131 nelze zakládat na nepřiměřenosti výše protiplnění“ (§ 183k odst. 5 obch. zák.), z těchto důvodů:

1. Výši přiměřeného protiplnění, které je hlavní akcionář povinen poskytnout jako protihodnotu za účastnické cenné papíry, jež na něj přešly v důsledku rozhodnutí valné hromady akciové společnosti o nuceném přechodu ostatních účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře (tzv. „squeeze out“), dosavadním vlastníkům účastnických cenných papírů, určuje valná hromada dotčené akciové společnosti svým usnesením (§ 183i odst. 3 obch. zák.).
2. Hlavní akcionář je povinen ze zákona poskytnout protiplnění přiměřené, resp. spravedlivé, tj. protiplnění odpovídající hodnotě účastnických cenných papírů, které na něj v důsledku vytěsnění menšinových vlastníků (akcionářů) přešly. Tedy - jinými slovy - protiplnění, které představuje spravedlivou náhradu za investici, jíž jsou menšinoví vlastníci účastnických cenných papírů zbavováni, tak, aby hodnota jimi „vlastněné investice“ zůstala zachována. Usnesení valné hromady akciové společnosti o vytěsnění musí v části určení výše protiplnění uvedený zákonný požadavek respektovat.
3. Obecně platí, že případný rozpor usnesení valné hromady akciové společnosti se zákonem je (zpravidla) důvodem, aby soud (k návrhu aktivně věcně legitimované osoby) vyslovil neplatnost takového usnesení valné hromady v řízení podle § 131 a § 183 obch. zák.
4. Zákonodárce vyčlenil přezkum přiměřenosti protiplnění do samostatného řízení a současně stanovil, že případná nepřiměřenost protiplnění není důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o vytěsnění (tzv. „squeeze out“) pouze proto, aby odchylka ve výši protiplnění určené usnesením valné hromady od zákonem stanoveného požadavku přiměřenosti protiplnění nevedla ke zmaření celého procesu vytěsnění, s dopadem na právní jistotu a práva dotčených osob (srov. i důvody nálezu Ústavního soudu České republiky ze dne 27. března 2008, sp. zn. Pl. ÚS 56/05, publikovaného pod číslem 257/2008 Sb., bod. 78). Nápravy stavu, způsobeného rozporem mezi výší protiplnění určené usnesením valné hromady a zákonného požadavku na přiměřenost (spravedlnost) protiplnění, lze dosáhnout mírnějšími prostředky (přezkoumáním výše protiplnění ve zvláštním řízení a přiznáním případného dorovnání vytěsněným vlastníkům účastnických cenných papírů). Účelu, tj. zachování hodnoty investice vlastněné menšinovými vlastníky účastnických cenných papírů, je dosaženo při současném zachování platnosti usnesení valné hromady o vytěsnění.
5. V řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění soud posuzuje soulad usnesení valné hromady o vytěsnění (v části určující výši protiplnění) se zákonem. Tedy, v širším smyslu, zkoumá platnost usnesení valné hromady. Zjistí-li, že usnesení valné hromady v části určující výši protiplnění je v rozporu se zákonem, místo vyslovení neplatnosti celého usnesení valné hromady o vytěsnění rozhodne o správné výši protiplnění (resp. o výši dorovnání).
6. Rozhodnutí soudu, jímž bylo přiznáno právo na jinou výši protiplnění, je pro hlavního akcionáře a pro společnost závazné co do základu přiznaného práva (tedy co do výše dorovnání připadající na jeden účastnický cenný papír) i vůči ostatním vlastníkům účastnických cenných papírů (§ 183k odst. 3

obch. zák.). *Cum grano salis* lze říci, že soudním rozhodnutím je nahrazena částka, určená usnesením valné hromady jako protiplnění, správnou částkou odpovídající zákonnému požadavku přiměřenosti.

7. Přezkum přiměřenosti protiplnění je – společně s řízením o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o vytěsnění podle § 131 a § 183 obch. zák. (z jiných důvodů než nepřiměřenosti výše protiplnění) – nezbytným nástrojem soudní ochrany menšinových vlastníků účastnických cenných papírů, bez něhož by právní úpravu tzv. „squeeze out“ nebylo možné považovat za ústavně konformní (viz i výše citovaný nálezn Ústavního soudu České republiky, body 80 a 83).
 8. Ačkoliv tedy soud svým rozhodnutím z důvodů výše popsaných nevyslovuje neplatnost usnesení valné hromady o vytěsnění, je předmětem řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění platnost usnesení valné hromady o vytěsnění v části určující výši protiplnění (soulad usnesení se zákonným požadavkem na přiměřenost) ve smyslu článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I.
 9. Uvedený výklad je v souladu s (výše popsaným) účelem článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I a odpovídá i požadavku na vysokou předvídatelnost pravidel pro určení (mezinárodní) příslušnosti soudů členských států (bod 11 úvodních ustanovení nařízení Brusel I). Rozhodne-li se hlavní akcionář prostřednictvím usnesení valné hromady akciové společnosti se sídlem v určitém členském státu vytěsnit menšinové vlastníky účastnických cenných papírů emitovaných touto akciovou společností, může rozumně předpokládat, že dodržení požadavků na takové usnesení valné hromady, kladených vnitrostátním právem státu sídla dotčené akciové společnosti, budou posuzovat soudy tohoto členského státu (rozsudek Soudního dvora ve věci Fonderie Officine Meccaniche Tacconi SpA, C-334/00, bod 20).
 10. Konečně, jestliže by národní zákonodárce ponechal řešení rozporu usnesení valné hromady v části určující výši protiplnění v obecném režimu, byl by tento rozpor posuzován v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, k němuž by byly nepochybně podle článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I výlučně mezinárodně příslušné soudy státu sídla dotčené akciové společnosti. Odlišný přístup vnitrostátního práva k řešení téže otázky (přezkumu souladu výše protiplnění určené usnesením valné hromady akciové společnosti se zákonným požadavkem) by neměl vést k odlišnému výkladu článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I. Jinak by byl výklad nařízení Brusel I (v otázce, zda je řízení, v němž se posuzuje soulad části usnesení valné hromady se zákonem, řízením podléhajícím článku 22 odst. 2) závislý na obsahu vnitrostátní právní úpravy, což odporuje jeho cílům (srov. opět rozsudek Soudního dvora ve věci Fonderie Officine Meccaniche Tacconi SpA, C-334/00, body 19 a 20).
- 24) Ke stejnému závěru dospěl i Nejvyšší soudní dvůr Republiky Rakousko v rozsudku ze dne 18. února 2010, č. j. 6Ob221/09g. Jakkoliv se předkládající soud s argumenty obsaženými v označeném rozhodnutí ztotožňuje, má – oproti Nejvyššímu soudnímu dvoru Republiky Rakousko – za to, že nejsou splněny podmínky nastavené Soudním dvorem Evropské unie, za nichž jakožto soud, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva (článek 267 odst. 3 SFEU), nemusí položit předběžnou otázku k výkladu článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I (srov. dále).

- 25) Dospěje-li Soudní dvůr k závěru, že řízení o přezkoumání přiměřenosti protiplnění podle § 183k obch. zák. není řízením podléhajícím článku 22 odst. 2 nařízení Brusel I, je na místě posoudit, zda příslušnost českých soudů neplyne z článku 5 odst. 1, resp. článku 5 odst. 3 téhož nařízení.
- 26) V takovém případě má Nejvyšší soud za to, že hlavní akcionář, který svými hlasy a o své vůli (tj. dobrovolně) prosadil přijetí usnesení valné hromady akciové společnosti o vytěsnění menšinových vlastníků účastnických cenných papírů, převzal současně dobrovolně závazek vůči těmto vlastníkům zaplatit jim protiplnění ve výši odpovídající hodnotě dotčených účastnických cenných papírů, neboť zaplacení přiměřeného protiplnění je *conditio sine qua non* vytěsnění. Řízení, v němž se posuzuje přiměřenost protiplnění, je tedy řízením, jehož předmět tvoří nároky ze smlouvy ve smyslu článku 5 odst. 1 písm. a) nařízení Brusel I (srov. např. rozsudek Soudního dvora ze dne 17. června 1992, ve věci Jakob Handte & Co. GmbH proti Traitements mécano-chimiques des surfaces SA., C-26/91, bod 10, rozsudek Soudního dvora ve věci Fonderie Officine Meccaniche Tacconi SpA, C-334/00, bod 22, či rozsudek soudního dvora ze dne 20. ledna 2005, ve věci P. E. proti Janus Versand GmbH, C-27/02, body 45 a 51).
- 27) Názor hlavního akcionáře, vyjádřený v dovolání, podle něhož nejde o závazek jím dobrovolně převzatý, neboť vznikl ze zákona bez ohledu na vůli hlavního akcionáře, nelze podle přesvědčení Nejvyššího soudu považovat za správný; byl to hlavní akcionář, který se dobrovolně rozhodl „spustit“ proces vytěsnění, jehož nedílnou součástí je povinnost zaplatit vytěsněným vlastníkům přiměřené protiplnění. Součástí tohoto rozhodnutí byla (musela být) i akceptace závazku přiměřené protiplnění zaplatit.
- 28) Jelikož je výklad článku 22 odst. 2, popř. článku 5 odst. 1 a odst. 3 nařízení Brusel I nezbytný pro rozhodnutí o mezinárodní příslušnosti českých soudů v projednávané věci, Nejvyšší soud je soudem, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva ve smyslu článku 267 odst. 3 SFEU a současně není naplněna žádná z výjimek, za kterých se nemusí obrátit na Soudní dvůr s předběžnou otázkou týkající se výkladu nařízení Brusel I (v souvislostech výše popsanych nelze článek 22 odst. 2, popř. článek 5 odst. 1 a 3 nařízení považovat za *acte clair* či *acte éclairé* – viz rozsudek Soudního dvora ve věci CILFIT, C-283/81), je Nejvyšší soud povinen obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie postupem podle článku 267 SFEU.

V.

Přerušeni řízení

- 29) S ohledem na položení předběžných otázek Nejvyšší soud podle § 109 odst. 1 písm. d) o. s. ř. přerušil řízení o dovolání až do rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o odpovědi na předběžné otázky uvedené pod bodem II. výroku.

Proti tomuto usnesení není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 20. září 2016

JUDr. Petr Š u k
předseda senátu